

BOTANICUM

KASVITIETEEN TIEDOTUSLEHTI • 3/2019 • 22.3.2019

Helsingin yliopiston Luonnontieteellisen keskuksen Luomuksen kasvitieteen yksikkö
sekä Viikin kasvibiologia

Vastaava päätoimittaja Marko Hyvärinen (@helsinki.fi), toimittaja Leena Helynranta (@helsinki.fi)

LUOMUS

LUONNONTIETEELLINEN KESKUSMUSEO

Vierailijoita

- 8.3. **Bianca Regina da Hora**, Brasilia, São Paulo, Instituto Botânico. *Jäkäläsuku Hypotrachyna*.
Yhteyshenkilö Teuvo Ahti.
- 8.–10.3. **Dmitry Himelbrant, Irina Stepanchikova & Agata Rodionova**, Venäjä, St. Petersburg State University. *H-NYL material*. Yhteyshenkilö Leena Myllys.
- 8.–10.3. **Sergey Chesnokov**, Venäjä, Pietari, Komarov Botanical Institute. *Type specimens of Micarea*. Yhteyshenkilö Leena Myllys.
- 8.–10.3. **Liudmila Konoreva**, Venäjä, Kirovsk, Polar-Alpine Botanical Garden Institute. *Type specimens of Micarea*. Yhteyshenkilö Leena Myllys.
- 24.3.–5.4. **Yuya Inoue**, Japani, Hattori Botanical Laboratory (NICH) & Hiroshima University (HIRO). He will visit our bryophyte herbarium and study especially specimens of the moss family *Pottiaceae*. Yhteyshenkilöt Jaakko Hyvönen & Xiaolan He.
- 27.3.–? **Larisa Orlova**, Venäjä, Pietari, Komarov Botanical Institute. Larisa tutkii *havupuita* ja haluaa ottaa näytteitä puutarhasta. Yhteyshenkilö Henry Väre.
- 30.3.–7.4. **Denis Melnikov**, Venäjä, Pietari, Komarov Botanical Institute. *Taxonomy of Lamiaceae*. Yhteyshenkilö Alexander Sennikov.

Inoue

Melnikov

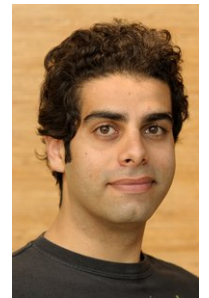
Orlova

Matkoilla

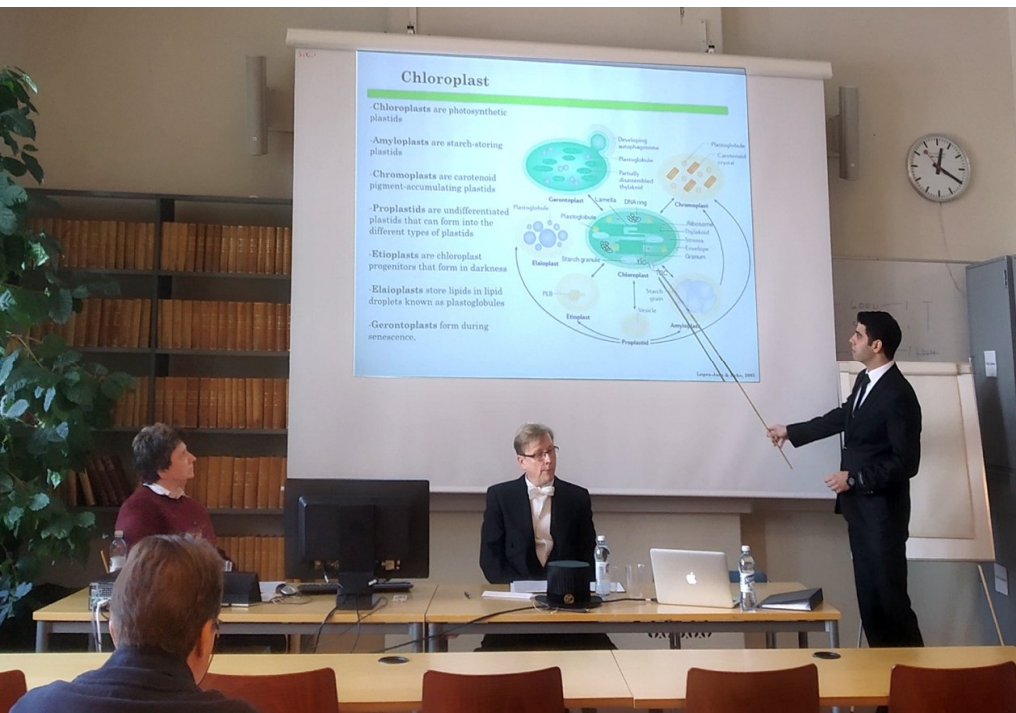
- 24.–30.3. **Tea von Bonsdorff**, UK, Cambridge, The IUCN Global Redlist workshop.
- 24.–26.3. **Gaurav Sablok**, Unkari, Budapest, 3rd Agriculture and Climate Change Conference. Poster: Mitogenomics of *Blasia pusilla* as a tool for agricultural productivity (**Sablok, G., He, X., Miranto, M., Peltomaa, E., Sleith, R., Karol, K., Delwiche, C., Bell, N., Paulin, L., Poczai, P. & Hyvönen, J.**)

Ali väitteli

Ali Amiryousefi väitteli tiistaina 19.3. Helsingin yliopiston bio- ja ympäristötieteellisessä tiedekunnassa aiheesta *Chloroinformatics*. Väitöstilaisuus järjestettiin Luonnontieteellisen keskuksen kasvitieteen yksikön Nylander-salissa. Vastaväittäjänä toimi professori **Ildiko Karsai** (Hungarian Academy of Sciences) ja kustoksena professori **Jouko Rikkinen**. Iranilainen Ali tuli kesäkuussa 2017 Kasvitieteen yksikköön tohtorikoulutettavaksi **Jaakko Hyvösen** ja **Péter Poczain** ohjauksessa.

Osa tiivistelmästä:
Chloroplasts are cytoplasmic organelles chiefly responsible for the photosynthesis. Their genes have been used extensively during the past decades in phylogenetic analyses of various photosynthetic eukaryotes, particularly plants. The genomic content of this organelle and its very architecture can be used for a deeper insight in evolution and towards robust phylogenetic hypotheses. The aim of this study as represented in the sequel chapters is twofold; 1) to introduce the complete chloroplast genomes

Kuva Péter Poczai

of two species from the euasterid clade and provide their phylogenetic analyses; *Solanum dulcamara* L. as a native Old World diploid member of the nightshade family, and *Ambrosia trifida* L. as a recognized invasive plant originated and evolved from North America. 2) To provide two analytical tools for more advanced treatment of the genetic information of plastids in bioinformatics. By comparative analysis for bitter-sweet and giant ragweed, the result show that synteny and the genomic content of both belonging to the families *Solanaceae* and *Asteraceae*, respectively, have a conserved structure. [Lue väitöskirja](#)

Kevään kollokviot

Kasvitieteen kollokviot järjestetään **torstai-iltapäivisin kello 14.00–15.00** (jollei toisin mainita) Kaisaniemessä kasvimuseorakennuksen Nylander-salissa. Kahvin voi hakea mukaan toisen kerroksen kahvihuoneesta. Järjestäjänä toimii yksikön johtaja **Marko Hyvärinen**, marko.hyvarinen(@)helsinki.fi.

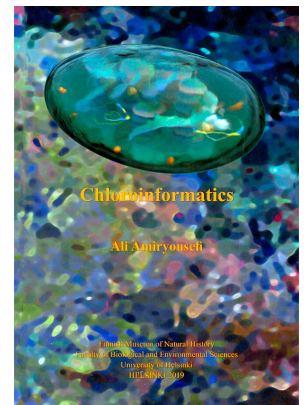
- 28.3. Vanhempi tutkija **Terhi Rytteri** (Syke): *Uudet lajien ja luontotyyppien punaiset kirjat ilmestyneet.*
 11.4. **Niko Johansson**: *Biologian olympiatoiminta Suomessa / Finland in the International Biology Olympiad.* (Niko on Skotlannin Aberdeenin yliopiston Bachelor of Science in Biological Sciences ja suorittaa siviilipalvelustaan Kasvitieteen yksikössä).
 25.4. Avoin
 9.5. Avoin
 24.5. (perjantai) **John McCarthy**: *On lichens of Newfoundland and Labrador* (title to be specified).

Uusia julkaisuja

- Amiryousefi**, A. 2019: Chloroinformatics. — 33 p. Doctoral dissertation (article-based), University of Helsinki. <http://hdl.handle.net/10138/299846>
 Cräutlein, M., von, Leinonen, P.H., Korpelainen, H., Helander, M., **Väre**, H. & Saikkonen, K. 2019: Postglacial colonization history reflects in the genetic structure of natural populations of *Festuca rubra* in Europe. — *Ecology and Evolution* 2019: 1–14. <https://doi.org/10.1002/ece3.4997>
Piirainen, M. 2019: Suomen koko eliölajisto yhtenä luettelona. — *Lutukka* 34: 4.
Piirainen, M. 2019: Jälleen uusi talvisodan tulokas Kainuusta: harvakarvapoimulehti. — *Lutukka* 34: 111–113.
Piirainen, M. 2019: Kirjallisuutta: Mossberg, B. & Stenberg, L. 2018: Nordens flora. — *Lutukka* 34: 122–123.
Piirainen, M. & Saarinen, K. 2019: Kasvaako Suomessa armenianjättiputkea? — *Lutukka*. 34: 115–121.
 Rytteri, T., Reinikainen, M., **Hægström**, C.-A., Hakalisto, S., Hallman, J., Kanerva, T., Kulmala, P., Lampinen, J., **Piirainen**, M., Rautiainen, V.-P., Rintanen, T. & Vainio, O. 2019: Putkilokasvit. — Teoksessa: Hyvärinen, E., Juslén, A., Kempainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.), Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. s. 182–202. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. <http://hdl.handle.net/10138/299501>
Sennikov, A.N. & Tikhomirov, Val.N. 2019: Revised typification of *Campanula sibirica* (Campanulaceae). — *Taxon* 68. DOI <https://doi.org/10.1002/tax.12016>

Esiintymisiä

- Pehkonen**, Pertti: *Kohti kestävää kunnossapitoa*. Esitelmä, Hautausmaahallinnon luentopäivät, Tampere, 31.1.
Pehkonen, Pertti: *Haastattelu kevään ensimmäisistä puutarhatoistä*. Yle, Radio Suomen päivä, 28.2.
Pulkkinen, Merja: *Näin pääset eroon huonekasvien tuholaisista*. Haastattelu, *Ylen aamu-tv*, 22.2.
Rikkinen, Jouko: *Tropical lichens reveal extent of biodiversity*. Haastattelu, [hanke-esittely Euroopan Unionin verkkosivulla](#), 26.2.
Rikkinen, Jouko: *Sieniretkellä eosienikauden havumetsässä 50 miljoonaa vuotta sitten*. Esitelmä, Suomen Sieniseuran vuosikokous, Tieteiden talo, Helsinki, 12.3.
Rosti, Hanna: *Identity, population size and conservation status of the enigmatic Taita Dwarf Galago*. Presentation, *28th Spring Symposium*, Infocentre, Viikki Campus, University of Helsinki, 5.3.
 Schmidt, A.: *A botanical view of the 'Baltic amber forest': new evidence from seed plants, lichens and fungi*. Presentation (Schmidt, A.R., Sadowski, E.-M., Kaasalainen, U. & **Rikkinen**, J.), *AMBERIF 2019*, Seminar Baltic amber (succinite): an intriguing resin, Gdańsk, Poland, 22.3.

Luomuksen puutarhuri Merja Pulkkinen kertoo aamu-tv:ssä miten huonekasvien tuholaisista pääsee eroon luonnonmukaisin menetelmin.

Kaisaniemenpuiston kunnostamissuunnitelmista

- 20 vuotta suunniteltu remontti on vihdoon etenemässä – Helsinki aikoo laittaa Kaisaniemenpuiston kuntoon. [Helsingin Sanomat](#), 25.2.
- Kaisaniemenpuistosta aiotaan kunnostaa “tapahtumarikas olohuone” – puiston 200-vuotiaasta historiaa. [Helsingin Uutiset](#), 26.2.

Punaisen kirjan verkkopalvelu

Punainen kirja 2019 on Suomessa järjestyksessään kolmas lajien uhanalaisuusarviointi, joka noudattaa kansainvälisen luonnonsuojeluliiton IUCN:n ohjeita. Lajien uhanalaisuutta arvioi ympäristöministeriön asettaman ohjausryhmän johdolla 180 lajiasiantuntijaa yliopistoista, luonnontieteellisistä museoista, Luonnonvarakeskuksesta, Suomen ympäristökeskuksesta, Metsähallituksesta ja Suomen nisäkästieteellisestä seurasta.

[Punaisen kirjan verkkopalvelussa](#) esitellään Suomen lajiston uhanalaisuusarvioinnin 2019 tuloksia.

Tarkastelluista 22 418 lajista 2 667 eli 11,9 % arvioitiin uhanalaisiksi. Uhanalaisuusarvioinnin dokumentointi ja verkkopalvelu on toteutettu osana Suomen Lajitietokeskuksen palveluita. Dokumentoinnissa käytettiin Suomen

Lajitietokeskuksen

uhanalaisuusarviointityökalua, jonka avulla tiedot saatiin heti talteen Lajitietokeskuksen tietovarastoon.

Työkalu ja verkkopalvelu hyödyntävät myös Lajitietokeskuksen ylläpitämää Suomen lajiluetteloa.

Suojellaan viljelykasvien luonnonvaraiset sukulaislajit -seminaari 9.4.

Ravinto- ja rehuksvit ovat elintarviketuotantomme perusta. Viljelykasvien luonnonvaraiset sukulaislajit (CWR, crop wild relatives) ovat niille läheistä sukua olevia luonnonvaraisia kasvilajeja. Ilmastonmuutoksen edetessä ja maatalouden toimintaympäristön muuttuessa voi tulla tarpeelliseksi etsiä CWR-lajeista ominaisuuksia, joiden avulla voidaan parantaa viljelykasvilajikkeiden kykyä sopeutua muuttuviin olosuhteisiin ja uusiin käyttötarpeisiin. Koska sopivien elinympäristöjen väheneminen uhkaa myös CWR-lajeja, niiden arvokkaan geenivarannon turvaamiseksi tarvitaan aktiivisia suojelutoimia. CWR-lajeja ja niiden suojeluun liittyviä teemoja on vuosina 2015–2019 tutkittu maa- ja metsätalousministeriön sekä Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamissa yhteistyöhankkeissa. Tässä seminaarissa kerromme Suomen CWR-lajeista ja niiden suojelun suunnittelusta sekä pohjoismaisesta CWR-yhteistyöstä.

Seminaari tiistaina 9.4. klo 9.30–12.00 Tieteiden talolla (Kirkkokatu 6, Helsinki).

9.30–10.00	Kahvi
10.00–10.10	Avaussanat, neuvotteleva virkamies Tuula Pehu, maa- ja metsätalousministeriö
10.10–10.20	Viljelykasvien geenivarat ja niiden suojelu, kansallisen kasvi geenivaraohjelman koordinaattori, erikoistutkija Elina Kiviharju, Luke
10.20–10.50	Nordic co-operation in conservation of crop wild relatives (CWR), senior scientist Anna Palme, NordGen
10.50–11.20	Suomen CWR-prioriteettilajit ja niiden suojelu, projektikoordinaattori Heli Fitzgerald , LUOMUS
11.20–11.50	CWR-lajien suojelun järjestämisen vaihtoehtoja, erikoissuunnittelija Kaija Eisto, Metsähallitus
11.50–12.00	Loppukeskustelu

Ilmoittautumiset 2.4. mennessä [tästä linkistä](#). Tervetuloa!

Kuva Olli Manninen

Sammalseuran vuosikokous 26.3.

Suomen Sammalseuran vuoden 2019 vuosikokous pidetään Tieteiden talossa, Kirkkokatu 6, Helsinki, **tiistaina 26. maaliskuuta kello 18**. Esitelmä Olli Manninen: *Lahokaviosammalten ekologia ja kartoittaminen*. Tervetuloa!

**Botanicum 4/2019 ilmestyy 26.4.,
aineisto toimittajalle 24.4. mennessä**